

झुम्मन सिंग आणि ओआरएस.

सेंट्रल बोर्ड ऑफ इन्व्हेस्टिगेशन आणि ओआरएस.

३० मार्च १९९५

[बी.पी. जीवन रेड्डी आणि एस. सी. सेन,

जे.जे.]

भारताचे संविधान अनुच्छेद, १९५०: अनुच्छेद ३२, १३६,

१४२

रिट-कॉनच्या प्रक्रियेचा गैरवापर केल्याचा आरोप-

सहभाडेकरूंना बेदखल करण्यासाठी भाडेकरूकडून बनावट हुकूम

मिळवणे-धरले हा न्यायालयांच्या प्रक्रियेचा खुलेआम गैरवापर

आहे-न्यायालयाला असा गैरवापर सुधारण्याचा अधिकार आहे-रिट

ग्राह्य धरण्याजोगा आहे -प्रचंड खर्च लादणे -सर्वोच्च न्यायालयाचे

निर्देश.

याचिकाकर्त्यांना बेकायदेशीररित्या बेदखल करण्यासाठी फसवे
आदेश मिळवण्यासाठी प्रतिवादी -3 आणि इतर जबाबदार
व्यक्तींची चौकशी आणि खटला चालविण्याचे निर्देश केंद्रीय
अन्वेषण मंडळाला द्यावेत अशी विनंती करणारी रिट याचिका
याचिकाकर्त्यांनी या न्यायालयात दाखल केली. त्यांची केस अशी
होती की भाडेकरूंकडे चार दुकाने होती, तर तिसऱ्या प्रतिवादीकडे
मालकीच्या मालमत्तेचे पाचवे दुकान असल्याने याचिकाकर्त्यांपैकी
तीन याचिकाकर्त्यांनी . एसजीची पत्नी असलेल्या घरमालकाकडून
तीन दुकाने खरेदी केली आणि विक्री करारही त्यांच्या बाजूने
करण्यात आले. मात्र, घरमालकाच्या मृत्यूनंतर तिसऱ्या प्रतिवादीने
स्वतःला पाचही दुकानांचा मालक म्हणून घोषित करून
खरेदीदाराकडे भाड्याची मागणी करण्यास सुरुवात केली मात्र
त्यांनी विरोध केला. शिवाय, याचिकाकर्त्यांना दुकानांतून बाहेर
काढण्याच्या उद्देशाने, कायद्याच्या योग्य प्रक्रियेशिवाय, प्रतिवादी 3

ने कुटिल डिव्हाइसचा आधार घेतला आणि दोन हुकूम मिळविले {एन याचिकाकर्ते 1 आणि 2 विरुद्ध फसवणुकीच्या पद्धतीने: • एक जिल्हा न्यायाधीश 1, गुवाहाटी च्या न्यायालयातून आणि दुसरा उप-न्यायाधीश 1 गया यांच्याकडून. या आदेशांच्या अनुषंगाने याचिकाकर्ते १ व २ यांनी आपापल्या दुकानांचा ताबा संबंधित हुकुमाधारकांकडे सोपवायचा होता. याचिकाकर्त्यांनी पुढे असा आरोप केला आहे की, या आदेशात फिर्यादी म्हणून दाखवण्यात आलेल्या व्यक्तींशी त्यांचा काहीही संबंध नव्हता किंवा त्यांचा कोणताही व्यवहार नव्हता आणि जेव्हा बेलिफ जागेचा ताबा घेण्यासाठी डिलिव्हरीवॉरंट घेऊन आले तेव्हाच त्यांना या आदेशांची माहिती मिळाली.

दुसरीकडे तिसऱ्या प्रतिवादीने याचिकाकर्त्यांचा मालकी हक्काचा दावा फेटाळून लावला आणि १९९२ मध्ये घरमालकाने केलेल्या विक्री दस्तऐवजाच्या आधारे दुकानांच्या

मालकीहक्काचा दावा केला. हुकुमासंदर्भात ते म्हणाले की, या दोन्ही डिक्रीतील एका फिर्यादीने त्याच्याशी संपर्क साधून सांगितले की त्यांना हुकूमनाम्याची अंमलबजावणी करायची आहे आणि अंमलबजावणीनंतर ते दुकाने इतर काही व्यक्तींना देतील आणि 'पागरी' घेतील, परंतु त्याने त्या फिर्यादींकडून प्रत्येकी वीस हजार रुपयांना हे फर्मान विकत घेतले आणि त्यांच्याकडून अॅटर्नीचे अधिकार मिळवले जेणेकरून त्यांना या आदेशांची अंमलबजावणी करता येईल. तिसऱ्या प्रतिवादीने याचिकाकर्त्यांनी केलेल्या तक्रारीच्या स्वरूपाच्या आधारे कलम ३२ अन्वये रिट पूर्णपणे अयोग्य आहे कारण याचिकाकर्ते त्यांच्या कोणत्याही मूलभूत अधिकाराची अंमलबजावणी करू इच्छित नाहीत या कारणास्तव रिट याचिकांच्या ग्राह्यतेबद्दल आक्षेप घेतला.

याचिका मंजूर करताना या न्यायालयाने धरले १. तिसऱ्या प्रतिवादीने दिल्ली च्या न्यायालयामार्फत ज्या पद्धतीने हुकूम मिळवले आणि अंमलात आणण्याचा प्रयत्न केला तो न्यायालयाच्या प्रक्रियेचा गैरवापर करण्याचे स्पष्ट प्रकरण आहे. ही संपूर्ण कथा, अगदी थोडीफार ही कसलाही विचार न करता खोटी आहे असे वाटते. हे स्पष्ट आहे की या थराचा आधार तिसर् याने घेतला होता प्रतिवादी ने वरील बनावट आदेशांची अंमलबजावणी करताना पहिल्या आणि दुसर् या याचिकाकर्त्यांना गुपचूप पणे बेदखल करण्याच्या दृष्टीकोनातून कारण त्याला वाटले असेल की कायद्याने विहित केलेल्या योग्य प्रक्रियेनुसार संबंधित रिट याचिकाकर्त्यांना बेदखल करणे कठीण होईल, कोणत्याही परिस्थितीत त्याला बराच वेळ लागेल. [१०१-१], सी]

२. तिसर् या प्रतिवादीने ज्या परिस्थितीत वरील आदेश विकत घेतल्याचा दावा केला आहे त्या संदर्भात मांडलेली कथा

अत्यंत कथनात्मक आहे. ही संपूर्ण कथा बनावट आहे असे वाटते. त्याऐवजी तिसर् या प्रतिवादीने स्वतः गुवाहाटी आणि गया न्यायालयांकडून वरील आदेश मिळवण्यासाठी फेरफार केला आहे जेणेकरून याचिकाकर्ते 1 आणि 2 यांना कायदानुसार हद्दपार केले जाईल. या युक्तीचा अवलंब करून त्यांनी न्यायालयापर्यंत पोहोचण्याचा आणि न्यायाच्या टोकांना पायदळी तुडवण्याचा आणि पराभूत करण्याचा प्रयत्न केला आहे. केवळ एसयूसीबीचे डावपेच यशस्वी होऊ न देता त्यात गुंतलेल्या व्यक्तींशी योग्य ती वागणूक मिळणे गरजेचे आहे. . अशा परिस्थितीत कलम ३२ अन्वये ही रिट याचिका ग्राह्य धरण्यायोग्य नाही, हे मान्य करण्यास न्यायालय तयार नाही. न्यायालये आणि न्यायव्यवस्थेचा असा उघड गैरवापर जेव्हा या न्यायालयाच्या निदर्शनास येतो, तेव्हा तसे करण्याचा अधिकार राज्यघटनेच्या कलम ३२, १३६ किंवा १४२ नुसार आहे की नाही, हे तपासून पाहण्याचा अधिकार

न्यायालयाला आहे, खरेतर कर्तव्य आहे. त्यानुसार खालील निर्देश

जारी केले जातात :- [१०१-एच, 102-A.CI

(१) एफआयई आयडी आदेश अकार्यक्षम याचिकाकर्ते म्हणून घोषित केले जातात. अ ची अंमलबजावणी करताना याचिकाकर्ते १ व २ दुकानांतून बाहेर काढले जाणार नाही हुकूम सांगितले; [102-ई]

(1.1) तिसरा प्रतिवादी एक लाख रुपये खर्च म्हणून देईल जो रिट याचिकाकर्ते १ आणि २ रुपये पन्नास हजार रुपये प्रत्येकी देईल; आणि [१०२•एच]

(iii) तिसरा प्रतिवादी किंवा त्याच्या अंतर्गत किंवा त्याच्यामार्फत दावा करणारी इतर कोणतीही व्यक्ती रिट याचिकाकर्ते 1 ते 4 यांना कायदानुसार वगळता त्यांच्या व्यवसायातील दुकानांमधून बेदखल करण्याचा अधिकार देणार नाही. [103-बी]

दिवाणी मूळ अधिकार क्षेत्र : १९९४ ची रिट याचिका (क)

क्रमांक ४८७.

(भारतीय राज्यघटनेच्या कलम ३२ अन्वये.)

याचिकाकर्त्याच्या वतीने एम. सी. भंडारे आणि आर. पी. गुप्ता
(मध्यस्थ) यांनी त्यांच्यासोबत काम केले.

तुळशी, अतिरिक्त सॉलिसिटर जनरल के. जी. भगत, पी. के.

जैन,

टी. सी. शर्मा आणि पी. परमेश्वरन हे प्रतिवादींसाठी त्यांच्यासोबत.

न्यायालयाचा निर्णय याद्वारे देण्यात आला

बी.पी. जीवन रेड्डी, जे. या रिट याचिकेमुळे न्यायालयाच्या प्रक्रियेचा

गंभीर गैरवापर - किंबहुना एकापेक्षा अधिक न्यायालयांच्या

प्रक्रियेचा गैरवापर • काही बेईमान व्यक्तींनी केलेला गैरव्यवहार

उजेडात आणला आहे. या प्रकरणातील तथ्ये प्रतिवादी क्रमांक ३ ने

केलेल्या गैरवर्तनाचे स्वतः प्रात्यक्षिक असल्याने आम्ही ते प्रथम मांडू.

हे चारही याचिकाकर्ते क्र. डब्ल्यूझेड-९३, तितरपूर, नजफगढ रोड, नवी दिल्ली ११००२७, तर तिसरा प्रतिवादी भाडेकरू म्हणून पाचव्या दुकानात आहे. याचिकाकर्त्यांच्या म्हणण्यानुसार, सियाराम गुप्ता हे या पाच दुकानांचे मालक होते. १९८३ मध्ये त्यांच्या निधनानंतर त्यांच्या पत्नी श्रीमती उर्मिला देवी आणि त्यांच्या तीन मुली मालक झाल्या. याचिकाकर्त्यांचे म्हणणे आहे की, १९९२ सालाच्या अखेरीस घरमालकाने संबंधित भाडेकरूंना दुकाने विकण्याची ऑफर दिली. याचिकाकर्त्यांपैकी तिघांनी त्यांच्या मालकीची तीन दुकाने खरेदी केली. त्यांच्या बाजूने विक्रीकरारही करण्यात आले. त्यांच्या मृत्यूनंतर ए. सिंग यांनी स्वतःला पाचही दुकानांचे मालक म्हणून घोषित करण्यास सुरुवात केली आणि

याचिकाकर्त्याकडे भाड्याची मागणी केली, ज्याला त्यांनी विरोध केला.

याचिकाकर्त्याची तक्रार आहे की, रिट याचिकाकर्त्यांना कायदेशीर प्रक्रियेऐवजी दुकानातून बाहेर काढण्यासाठी तिसरा प्रतिवादी बी याने कुटिल यंत्राचा अवलंब केला. गुवाहाटी येथील सहाय्यक जिल्हा न्यायाधीश-१ च्या न्यायालयाकडून पहिल्या याचिकाकर्त्याविरुद्ध आणि दुसऱ्या याचिकाकर्त्याच्या वडिलांविरुद्ध गया (बिहार) येथील उपन्यायाधीश-एलकडून दोन आदेश प्राप्त झाले आहेत. गुवाहाटी न्यायालयाचा आदेश १८ मे १९९४ रोजी १९९४ च्या लवाद खटला क्रमांक ४७ मध्ये देण्यात आला आहे. श्री भूपिंदर सिंग, पुत्र श्री हरचरण सिंग, रा. श्री मंतापूर, भंगाघर, गुवाहाटी विरुद्ध श्री झुम्मन सिंग, पुत्र श्री चड्डा सिंग, रा. तितार पूर, नवी दिल्ली (या रिट याचिकेतील पहिले रिट याचिकाकर्ते) यांना हा पुरस्कार मिळाला आहे. आदेशात म्हटले आहे की, प्रतिवादी श्री

झुम्मन सिंग यांनी १ एप्रिल १९९२ पासून श्री भूपिंदर सिंग यांना पैसे देईपर्यंत वार्षिक पन्नास हजार रुपये आणि व्याज @ बारा टक्के रक्कम भरावी आणि तितरपूर येथील डब्ल्यूझेड ९३/४ या परिसराचा भाग असलेल्या दुकान क्रमांक ४ च्या मालमत्तेचा तात्पुरता रिकामा ताबा द्यावा, असे आदेशात म्हटले आहे. मेन नजफगढ रोड, टागोर गार्डन, नवी दिल्ली. या हुकुमाला दुकान क्रमांक ४ नमूद करणारी एक जागा जोडलेली आहे जी प्रतिवादीने त्या डिक्रीमध्ये फिर्यादीकडे सोपवायची होती. उपन्यायाधीश-एलएसटी, गया यांनी पारित केलेला दुसरा हुकूम ई देखील एक आदेश आहे जो एखाद्या पुरस्काराला न्यायालयाचा नियम बनवतो. न्यायालयाचा नियम बनविण्यात आलेल्या या निर्णयात इतर गोष्टींबरोबरच श्री आला नूर पुत्र श्री आमीर बक्स, रा. तितरपूर, नवी दिल्ली येथील मालमत्ता क्रमांक ९३/३, तितार पूर, मेन नजफगढ एफ रोड, टागोर गार्डन येथील दुकान क्रमांक ३ चा ताबा फिर्यादीकडे सोपवावा,

असे निर्देश देण्यात आले आहेत. नवी देहली - २७ (संग्र
आराखड्यात नमूद केलेले) या पुरस्काराला न्यायालयाचा नियम
बनविल्यानंतर पंधरा दिवसांच्या आत. तक्रारदार श्री रवी राज सिंग
यांना या आदेशाची अंमलबजावणी करण्याचा आणि ताबा वसूल
करण्याचा अधिकार होता. वरील दोन हुकुमांमधून आदेश काढून
नंतर अंमलबजावणीसाठी दिल्लीला हस्तांतरित करण्यात आली.
याचिकाकर्ते १ अ. ड २ ला या आदेशांची माहिती तेव्हाच मिळाली
जेव्हा बेलिफ सदर जागेचा ताबा देण्याच्या वॉरंटसह आला.
याचिकाकर्त्यांनी केलेल्या विरोधामुळे, शेजाऱ्यांच्या पाठिंब्यामुळे
बेलिफ त्या दिवशी आदेशांची अंमलबजावणी करू शकला नाही.
याचिकाकर्त्यांचे म्हणणे आहे की, कोर्टाच्या रेकॉर्डवरून पडताळणी
केल्यावर त्यांना या आदेशांचा तपशील कळला. याचिकाकर्ते 1
आणि 2 चे म्हणणे आहे की त्यांचा व्यक्तींशी काहीही संबंध नाही
ज्यांना या आदेशात फिर्यादी म्हणून दर्शविले गेले आहे, त्यांच्याशी

त्यांचा कोणताही व्यवहार नाही गुवाहाटी, गया किंवा इतर कोठेही त्यांच्यात वाद नव्हता. अशा व्यक्ती खरोखरच अस्तित्वात आहेत का, याबद्दलही त्यांना शंका येते. त्यांच्या म्हणण्यानुसार, हा सगळा प्रकार तिसऱ्या प्रतिवादीने याचिकाकर्ते १ आणि २ यांना गुपचूप बाहेर काढण्यासाठी रचलेला खोटा प्रकार आहे. त्यांचे म्हणणे आहे की, वरील फसवे आदेश मिळविणे आणि त्यांची अंमलबजावणी करण्याची ज्या पद्धतीने मागणी केली गेली आणि याचिकाकर्त्यांना त्यांच्या दुकानातून बाहेर काढण्याची मागणी केली गेली ती तिसऱ्या प्रतिवादीने रचलेल्या गुन्हेगारी कटाचा परिणाम आहे. न्यायालयाच्या प्रक्रियेचा घोर गैरवापर करण्याबरोबरच हा फौजदारी गुन्हा आहे. त्यानुसार, वरील आदेश कोणत्या परिस्थितीत देण्यात आले याची चौकशी व चौकशी करण्याचे निर्देश सी.बी.आय.ला देणारे योग्य रिट, आदेश किंवा निर्देश जारी

करावेत आणि कार्यवाही करावी, अशी त्यांची प्रार्थना आहे. व त्यास जबाबदार व्यक्तींवर योग्य ती कारवाई करावी.

या याचिकेवर या न्यायालयाने ५ सप्टेंबर १९९४ रोजी सुनावणी घेतली आणि वरील लवादाच्या निर्णयानुसार बेदखल ीला स्थगिती दिली. तिसरा प्रतिवादी श्री संगत सिंग यांनी हजर राहून प्रतिप्रतिज्ञापत्र दाखल केले आहे. १९९२ मध्ये वरील घरमालकाने आपल्या बाजूने केलेल्या विक्री कराराच्या आधारे आपण रिट याचिकाकर्त्याच्या ताब्यात असलेल्या दुकानांचे मालक असल्याचे त्यांनी नमूद केले आहे. श्रीमती उर्मिला देवी यांच्या अखत्यारीतील चार दुकानांबाबत याचिकाकर्ते भाडेकरू असल्याचे ते मान्य करतात परंतु याचिकाकर्त्याचा मालकी हक्काचा दावा फेटाळून लावतात.

तिसरा प्रतिवादी श्री संगत सिंग यांनी हजर राहून प्रतिप्रतिज्ञापत्र दाखल केले आहे. १९९२ मध्ये वरील घरमालकाने

आपल्या बाजूने केलेल्या विक्री कराराच्या आधारे आपण रिट याचिकाकर्त्याच्या ताब्यात असलेल्या दुकानांचे मालक असल्याचे त्यांनी नमूद केले आहे. श्रीमती उर्मिला देवी यांच्या अखत्यारीतील चार दुकानांबाबत याचिकाकर्ते भाडेकरू असल्याचे ते मान्य करतात परंतु याचिकाकर्त्यांचा मालकी हक्काचा दावा फेटाळून लावतात. तिसरे रिट याचिकाकर्ते श्री विजय कुमार बहल यांच्याविरोधात त्यांनी दावा दाखल केला आहे (१९९३ चा खटला क्रमांक ९७) त्यांनी त्यांना बेदखल करण्याची मागणी केली आहे. लेखी निवेदनात ते म्हणतात, विजय कुमार बेही यांनी श्रीमती उर्मिला देवी यांची मालकी मान्य केली आहे. याचिकाकर्ते १ व २ विरुद्ध वरील दोन आदेशांची अंमलबजावणी त्याने कोणत्या परिस्थितीत केली यासंदर्भात तिसऱ्या प्रतिवादीने खालील विधाने केली आहेत, जी त्याच्याच शब्दात अधिक चांगल्या प्रकारे मांडली आहेत:

..(२) असे सादर केले जाते की गुवाहाटी येथील भूपेंद्र सिंग आणि गया येथील इतर रबी राज यांनी उत्तर देणाऱ्या प्रतिवादीशी संपर्क साधला आणि त्यांना सांगितले की त्यांना झुम्मन सिंग विरुद्ध हुकूम अंमलात आणायचा आहे आणि अलनूर म्हणून हुकूम अंमलात आणल्यानंतर ते दुकान दुसर् या एखाद्या संस्थेला देतील आणि पगारी मिळतील. आपण दुकानांचे मालक आहोत, त्यामुळे कोणालाही परवानगी देणार नाही, असे तक्रारदाराने त्यांना सांगितले तिसर् या व्यक्तीने त्याच्या दुकानात प्रवेश केला म्हणून डिपॉनंटने त्यांना हुकूम विक्रेत्याला विकण्यास आणि सत्तेची अंमलबजावणी करण्यास सांगितले. रुपये २०,००० मित्रांकडून कर्ज घेऊन डिक्रीच्या अंमलबजावणीसाठी खटला दाखल केला.....

(९) रिट याचिकेतील परिच्छेद ११, १२, १३ मधील मजकूर नाकारला जातो. उत्तर देणारा प्रतिवादी हा वादग्रस्त

मालमत्तेचा मालक असून याचिकाकर्त्यांना याचिकाकर्त्याची मालमत्ता हडप करायची आहे, असा युक्तिवाद करण्यात आला आहे. भूपेंद्र सिंग आणि रवीराज सिंग हे दोघे ही अधूनमधून झुम्मन सिंग आणि अलनूर यांच्याकडे येत असत आणि नंतर त्यांचे संबंध खूप ताणले गेले तेव्हा ते प्रतिवादीकडे आले आणि त्यांनी त्यांना सांगितले की त्यांनी याचिकाकर्त्याविरुद्ध डिक्री सी मिळवली आहे आणि डिक्री ची अंमलबजावणी झाल्यानंतर ते दुकाने पगारीवर तिसऱ्या व्यक्तीला देतील. त्यानंतर उत्तर देणाऱ्या प्रतिवादीने वादग्रस्त दुकानांचे मालक असल्याने आदेशाची अंमलबजावणी करू नये, अशी विनंती केली, परंतु त्यांनी ही विनंती मान्य केली नाही.

डी. भूपिंदर सिंग आणि रवी राज सिंग यांनी उत्तर देणाऱ्या प्रतिवादीच्या बाजूने पॉवर ऑफ अॅटर्नी ची अंमलबजावणी केली आणि त्यांना त्यांच्यावतीने हुकूम अंमलात आणण्याचे

अधिकार दिले. कोणतीही स्वाक्षरी किंवा करार बनावट असल्याचा स्पष्ट इन्कार केला जातो. श्रीमती उर्मिला देवी यांनीही १७.७.९२ रोजी प्रतिज्ञापत्रावर दिलेली. ई पॉवर ऑफ अॅटर्नीची खरी छायाप्रत परिशिष्ट ६ म्हणून आणि सामूहिकरित्या खरी प्रत आणि १७.७.९२ च्या प्रतिज्ञापत्राची खरी प्रत परिशिष्ट-७ आहे.

(पेपर-बुकमधून उद्धृत)

तिसर् या प्रतिवादीने मांडलेली कथा कमीत कमी सांगायची तर अविश्वसनीय आहे, असे आपण लगेच म्हणावे लागेल. हे संबंधित तपशीलांमध्ये आश्चर्यकारकपणे अस्पष्ट आहे. गुवाहाटीचे भूपिंदर सिंग आणि गयाचे रवी राज सिंह या दोन फिर्यादींनी गुवाहाटी आणि गया न्यायालयांकडून अनुक्रमे याचिका क्रमांक १ आणि २ विरोधात दोन समान आदेश मिळवले होते, त्यांनी एकाच वेळी तिसर् या प्रतिवादीशी संपर्क कसा साधला, याची उत्सुकता आहे.

G

त्यांनी आणि त्या दोघांनी तिसर् या प्रतिवादीला समान विधान केले की हुकूमनाम्याची अंमलबजावणी केल्यानंतर ते दुकाने इतर काही व्यक्तींना देतील आणि 'पागरी' घेतील. विशेष म्हणजे १९९२ मध्येच श्रीमती उर्मिला देवी यांच्याकडून विकत घेऊन या चारही दुकानांचे मालक claims.to झालेल्या तिसऱ्या प्रतिवादीने एच ला बेदखल करू पाहणाऱ्या तृतीयपक्षांना विरोध केला नाही, त्यांच्या मते ते काय आहेत?

त्यांच्या मालकीच्या जागेतील भाडेकरू आणि ते थर्ड पार्टीला भाडेतत्वावर देण्याचा आणि स्वतः 'पागरी' गोळा करण्याचा त्यांचा प्रस्ताव. तिसर् या प्रतिवादीने आपल्या भाडेकरूंना बेदखल करण्याच्या आणि ज्या दुकानांशी त्यांचा काहीही संबंध नाही आणि त्यांच्या मते त्यांची स्वतःची मालमत्ता आहे

अशा दुकानांचा ताबा घेण्याच्या त्या तृतीय पक्षांच्या अधिकारावर ताबडतोब प्रश्न चिन्ह उपस्थित करणे अपेक्षित होते. त्याने तसे केले नाहीच, पण त्याने कोणताही अवमान न करता संबंधित दोन व्यक्तींकडून प्रत्येकी वीस हजार रुपये देऊन वरील फर्मान विकत घेतले आणि त्यांच्याकडून पॉवर ऑफ अॅटर्नी मिळवली जेणेकरून त्याला या आदेशांची अंमलबजावणी करता येईल. संपूर्ण कथा, त्यातील प्रत्येक गोष्ट काहीही विचार न करता खोटी आहे असे वाटते. हे स्पष्ट आहे की तिसऱ्या प्रतिवादीने वरील बनावट आदेशाच्या अनुषंगाने पहिल्या आणि दुसऱ्या याचिकाकर्त्यांना गुपचूप पणे बेदखल करण्याच्या हेतूने हा प्रकार केला होता कारण त्याला वाटले असावे की त्याला या रिट याचिकाकर्त्यांना सरळ मार्गाने बेदखल करणे कठीण होईल - कोणत्याही परिस्थितीत, बराच वेळ लागेल, म्हणजेच कायद्याने ठरवून

दिलेल्या योग्य प्रक्रियेनुसार. आमचे असे मत आहे की ज्या पद्धतीने हे आदेश प्राप्त केले गेले आणि तिसर् या प्रतिवादीने दिल्ली न्यायालयाच्या माध्यमातून अंमलात आणण्याचा प्रयत्न केला तो न्यायालयाच्या प्रक्रियेचा गैरवापर करण्याचे स्पष्ट प्रकरण आहे.

याचिकाकर्त्यांचे वकील एम. सी. भंडारे म्हणाले की, दिल्लीतील न्यायालयांमध्ये अशा फसवणुकीची कारवाई मोठ्या प्रमाणात होत आहे आणि न्यायाच्या हितासाठी अशा प्रकारची कारवाई करणार् या व्यक्तींवर कठोर कारवाई होणे आवश्यक आहे. त्यामुळे त्या सी.बी.आय.ला चौकशी करून या फसवणुकीस जबाबदार व्यक्तींवर खटला चालविण्यास सांगावे, अशी विनंती त्यांनी केली आहे. तर दुसरीकडे श्री.के.जी. भगत तिसऱ्या प्रतिवादीचे वकील यांनी ही रिट याचिका पूर्णपणे चुकीची असून रिट याचिकेत केलेली विनंती चुकीची असल्याचे सांगितले. ते

म्हणतात की फौजदारी प्रक्रिया संहितेमध्ये रिट याचिकाकर्त्यांनी केलेल्या स्वरूपाच्या तक्रारीच्या बाबतीत अनुसरण करावयाची प्रक्रिया निर्धारित केली आहे आणि भारतीय राज्यघटनेच्या अनुच्छेद 32 अंतर्गत रिट याचिका पूर्णपणे अयोग्य आहे. ते म्हणतात की याचिकाकर्ते त्यांच्या कोणत्याही मूलभूत हक्कांची अंमलबजावणी करू इच्छित नाहीत आणि म्हणूनच, रिट याचिका स्वतः कायद्यात सुनावणीयोग्य नाही. तिसर् या प्रतिवादीने हुकूम विकत घेतले आहेत आणि त्यांची अंमलबजावणी केली आहे आणि तो कोणत्याही फौजदारी गुन्ह्यात किंवा न्यायालयाच्या प्रक्रियेचा गैरवापर केल्याबद्दल दोषी नाही, असेही ते सादर करतात.

. तिसर् या प्रतिवादीने ज्या परिस्थितीत दावा केला आहे त्या संदर्भात मांडलेली कथा आमचे मत आहे. विकत

घेतलेले हे आदेश अत्यंत कथनात्मक आहेत. ही संपूर्ण कथा बनावट आहे असे वाटते. हे स्पष्ट आहे की तिसर्या प्रतिवादीने कायदाने विहित केलेल्या योग्य प्रक्रियेपेक्षा याचिकाकर्ते 1 आणि 2 यांना बाहेर काढण्याच्या उद्देशाने गुवाहाटी आणि गया न्यायालयांकडून वरील आदेश मिळविण्यासाठी स्वतः हेराफेरी केली आहे. तिसर् या प्रतिवादीने या युक्तीचा अवलंब करून न्यायालयापर्यंत जाण्याचा आणि न्यायाच्या टोकांना छेद देण्याचा आणि पराभूत करण्याचा प्रयत्न केला आहे, हे निःसंशयपणे स्पष्ट आहे. केवळ असे डावपेच यशस्वी होऊ न देता त्यात गुंतलेल्या व्यक्तींना योग्य प्रकारे हाताळले जाणे आवश्यक आहे. अशा परिस्थितीत कलम ३२ अन्वये ही रिट याचिका ग्राह्य धरण्यायोग्य नाही, हे श्री भगत यांच्याशी सहमत होण्यास आम्ही तयार नाही. न्यायालये आणि

न्यायव्यवस्थेच्या प्रक्रियेचा असा उघड गैरवापर जेव्हा या न्यायालयाच्या निदर्शनास येतो, तेव्हा तसे करण्याचा अधिकार राज्यघटनेच्या कलम ३२, १३६ किंवा १४२ मध्ये आहे की नाही, हे सुधारण्याचे अधिकार न्यायालयाला आहेत, खरेतर कर्तव्य आहे. त्यानुसार खालील सूचना केल्या जातात.

(१) श्री भूपिंदर यांच्यातील वरील आदेश, उदा. (१)

सिंह, श्री हरचरण सिंग, रा. श्री मंतापूर, भंगाघर, गुवाहाटी विरुद्ध श्री झुम्मन सिंग, पुत्र श्री चड्डा सिंग, रा. तितार पूर, गुवाहाटी येथील सहाय्यक जिल्हा न्यायाधीश-१ च्या न्यायालयाने १९९४ च्या लवाद खटला क्रमांक ४७ मध्ये आणि

(२) श्री रवी राज सिंग इक्बाल सिंग, रा. चर्च रोड, गया विरुद्ध आला नूर, पुत्र श्री आमीर बक्स, रिओ डब्ल्यूझेड-४२, तितार पूर, नवी दिल्ली यांच्यात दिलेल्या निकाल याचिकाकर्ते १

आणि २ यांच्याविरोधात दिल्लीतील कोणत्याही न्यायालयामार्फत बजावता येणार नाहीत . याचिकाकर्ते १ व २ यांना या आदेशांची अंमलबजावणी करताना या आदेशात नमूद केलेल्या दुकानांमधून बाहेर काढले जाणार नाही.

(2) तिसरा प्रतिवादी श्री संगत सिंग या रिट याचिकेचा खर्च एक लाख रुपये देईल. ही रक्कम आजपासून एक महिन्याच्या आत या न्यायालयात जमा करण्यात येणार आहे. अशा ठेवीवर ही रक्कम रिट याचिकाकर्ते १ व २ (प्रत्येकी पन्नास हजार रुपये) यांना दिली जाईल. जर तिसरा प्रतिवादी विहित मुदतीत उपरोक्त रक्कम जमा करण्यात अपयशी ठरला तर हा आदेश अंमलात आणला जाईल आणि याचिकाकर्ते 1 आणि 2 च्या सांगण्यावरून दिवाणी न्यायालयाच्या डिक्रीनुसार संयुक्तपणे किंवा स्वतंत्रपणे खटला लागू केला जाईल.

(3) तिसरा प्रतिवादी आणि/ किंवा त्याच्या अंतर्गत किंवा त्याच्यामार्फत दावा करणारी इतर कोणतीही व्यक्ती यांना रिट याचिकाकर्ते 1 ते 4 यांना त्यांच्या व्यवसायातील दुकाने एच मधून काढून टाकण्याचा अधिकार असणार नाही. डब्ल्यूजेड-93, टायटर पुर, नजफगढ रोड, नवी दिल्ली कायद्यानुसार वगळता, म्हणजे ए ने दिल्ली येथील न्यायालयात धाव घेतली. भाडे नियंत्रण कायद्याद्वारे किंवा सामान्य दिवाणी कारवाईद्वारे, जसे असेल तसे.

(4) याचिकाकर्ते तिसऱ्या प्रतिवादी, दिवाणी किंवा फौजदारी यांच्याविरोधात अशी कारवाई करण्यास मोकळे आहेत, जे त्यांना कायद्याने खुले आहेत. .

आम्ही हे स्पष्ट करतो की आमचा हेतू नव्हता आणि आम्ही रिट याचिकाकर्त्यांच्या किंवा तिसऱ्या प्रतिवादीच्या याचिकेवर किंवा संबंधित दुकानांच्या मालकीच्या त्यांच्या दाव्यासंदर्भात कोणतेही मत व्यक्त करीत नाही. c

वरील अटींमध्ये रिट याचिका मंजूर आहे. वर
सांगितल्याप्रमाणे खर्च.

टी.एन.ए.

याचिका मंजूर .

XXXXXXXXXXXXX

अस्वीकरण

या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा
पक्षकारास त्याच्या/ तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून
घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही
कारणाकरता वापर करता येणार नाही तसेच इंग्रजी भाषेतील
न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरिता
विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि
अंमलबजावणी करता वैध मानला जाईल.

X-X-X-X

